

YAŞLILIĞI KONTROL ETME SANATI

Editörler

Prof. Dr. Gülten KAPTAN ATEŞOĞLU

Prof. Dr. Nüket GÜZ

AKADEMİSYEN
KİTABEVİ

© Copyright 2018

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademişyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN 978-605-2396-78-0
Yayın Koordinatörü Yasin Dilmen

Kitap Adı Yaşlılığı Kontrol Etme Sanatı
Sayfa ve Kapak Tasarımı Rahime DİLMEN

Editörler Prof. Dr. Gülten KAPTAN ATEŞOĞLU
Prof. Dr. Nüket GÜZ
Yayıncı Sertifika No 25465

Baskı ve Cilt Özyurt Matbaacılık

DOI 10.37609/akya.1867

GENEL DAĞITIM
Akademişyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A
Yenişehir / Ankara
Tel: 0312 431 16 33
siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

YAŞAMAYA DAİR

**Yaşamak şakaya gelmez,
büyük bir ciddiyetle yaşayacaksın
bir sincap gibi mesela,
yani, yaşamamanın dışında ve ötesinde hiçbir şey beklemeden,
yani bütün işin gücün yaşamak olacak.**

**Yaşamayı ciddiye alacaksın,
yani o derecede, öylesine ki,
mesela, kolların bağlı arkadan, sırtın duvarda,
yahut kocaman gözlüklerin,**

**beyaz gömleğinle bir laboratuvarda
insanlar için ölebileceksin,
hem de yüzünü bile görmediğin insanlar için,
hem de hiç kimse seni buna zorlamamışken,
hem de en güzel en gerçek şeyin
yaşamak olduğunu bildiğin halde.**

**Yani, öylesine ciddiye alacaksın ki yaşamayı,
yetmişinde bile, mesela, zeytin dikeceksin,
hem de öyle çocuklara falan kalır diye değil,
ölmekten korktuğun halde ölüme inanmadığın için,
yaşamak yanı ağır bastığından.**

Nazım Hikmet Ran 1947

ÖNSÖZ

Doğumla birlikte başlayan yaşlanma süreci yirmili yaşlardan sonra yol almaya devam eder. Günümüzde artık yaşam süresi uzadı. Yaş alan nüfus tüm dünyada artarak var olmasını sürdürüyor. Önceki yılların aksine yaşlılık dönemi 65 yaş sonrasını içermekte, 65-75 yaş arası genç yaşlı, 75-85 yaş arası orta yaşlı, 85 yaş üzeri ise yaşlı olarak adlandırılmaktadır.

Bir çok fizyolojik değişikliği beraberinde getiren yaşlanma süreci içinde sağlıklı, mutlu ve bağımsızlığı sürdürerek yaşayabilme olmazsa olmaz konumuna geldi.

Üniversitemiz Meslek Yüksekokulu ve Sanat Tasarım Fakültesi öğretim elemanları tarafından; yaş alanların öz bakımları, yaş almadaki değişimler ile hobilerin mutlu yaşamdaki önemini sanatla bağdaştırarak okuyuculara sunan "YAŞLILIĞI KONTROL ETME SANATI" başlıklı kitabın başta tüm öğrencilere ve halka katkı sağlayacağına inanıyorum.

Tüm öğretim elemanlarına teşekkür ederim.

Prof. Dr. Mehmet DURMAN
Beykoz Üniversitesi Rektör

Günümüzde yaşam, insanlara uzun bir süreç vaad etmekte ve tüm insanların hayali olmakla birlikte, bu uzun yaşam sürecine artı değerlerin katılması gerekmektedir. Sağlıklı ve bağımsız fonksiyonları sürdürerek yaşamak, yaşam kalitesini arttırmaktadır.

Bu nedenle uzun yaşam süreci içerisinde birçok fonksiyonun sürdürülebilmesi şarttır. Metropol yaşamı içerisinde gerek kadın gerek erkekler için yaşam bir takım güçlükler getirmekte ve uzun ve sağlıklı yaşam önerilerini yerine getirmek güçleşmektedir.

“YAŞLILIĞI KONTROL ETME SANATI” başlıklı kitabımız bu önerileri kolaylaştırılmış olarak sunmakta, yaşlanmanın genetik boyutundan fizyolojik değişikliklerine kadar uzanmakta, öz bakımın sağlıklı yaşam ve yaşlanmada önemini belirtmekte, sosyal yaşamda yaşlının yerini genç kuşaklarla birlikte ele almakta, hobilerin sanatla özdeşik yaşama geçirilmesinin kaliteli yaşama kattığı değeri vurgulamaktadır.

Kitabımızı, öğrencilere ve tüm okuyucu kitlesine hitap edeceğini düşünerek var ettik.

Beykoz Üniversitesi Meslek Yüksekokulu ve Sanat Tasarım Fakültesi öğretim elemanları değerli katkıları ile yazdılar.

Teşekkür ediyoruz.

Editörden

TEŞEKKÜR

Bu kitabı hazırlarken sohbetler sırasında sayın hocalarım ve sevgili yüksekokul sekreterimiz ile neden farklı bir şey yaratmıyoruzu sorguladık. Yaşlanan dünyada mutluluk sunabilmenin güzelliğini yaşatmak neden amaç olmasın diye düşündük. Herkes kendince güzel yorumları ile neyi paylaşabiliriz sorgusuna girdi. Sonunda farklı disiplinlerin birlikte çalışabilme yetisini, güzelliğini ve üretkenliğini ortaya koymaya çalıştık. Kitaba emeği geçen tüm öğretim elemanları (yazarlar kısmında yer almaktadır) ve Yüksekokul Sekreteri Elif İnanlı'ya emekleri için teşekkür ediyorum. Ayrıca varlığı ile hayatımı anlamlandıran, okumanın önemini her zaman yaşam şekli haline getirmiş olan sevgili oğlum Serkan Berk Karadeniz'e manevi desteğinin yüceliği için ve yanımda hissettirdiği güçlü duygu yükü ve sanat yüreğini benimle paylaşan değerli eşim Serdar Ateşoğlu'na teşekkür ediyorum.

Prof. Dr. Gülten KAPTAN ATEŞOĞLU

YAZARLAR

Prof. Dr. Gülten KAPTAN ATEŞOĞLU/Editör

Beykoz Üniversitesi Meslek Yüksekokulu Müdürü

Prof. Dr. Nüket GÜZ/Editör

Beykoz Üniversitesinde Sanat ve Tasarım Fakültesi Dekanı

Doç. Dr. Pınar Seden MERAL

Beykoz Üniversitesi İletişim Tasarımı ve Yönetimi Bölümü Öğretim Üyesi

Yrd. Doç. Dr. Ahmet KARADAĞ

İstanbul FSM Tıp Merkezi Genel Cerrahi

Yrd. Doç. Dr. Menekşe VAROL KILIÇARSLAN

Aydın Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğretim Üyesi

Yrd. Doç. Dr. Râ'na ÖZYURT KAPTANOĞLU

Beykoz Üniversitesi Meslek Yüksekokulu Öğretim Üyesi

Öğr. Gör. Burcu DİŞLİ

Beykoz Üniversitesi Ameliyathane Hizmetleri Program Başkanı

Öğr. Gör. Elife ÇETE

Beykoz Üniversitesi Öğretim Görevlisi

Öğr. Gör. Ezgi Didem YİĞİT

Klinik ve Bariyatrik Cerrahi Diyetisyeni

Öğr. Gör. Kadir ŞEKER

Beykoz Üniversitesi İlk ve Acil Yardım Program Başkanı

Öğr. Gör. Kübra GÖLEBATMAZ

Beykoz Üniversitesi Öğretim Görevlisi

Öğr. Gör. Oğuz ÜSTÜN

Beykoz Üniversitesi Meslek Yüksekokulu Fizyoterapi Program Başkanı

Öğr. Gör. Serap BOZKURT

Beykoz Üniversitesi Görsel-İşitsel Teknikler ve Medya Yapımcılığı Bölüm Başkanı

İÇİNDEKİLER

Bölüm 1.

YAŞ ALMA VE SANAT

1.1. Biyolojik Yaşlanma	5
1.2. Psikolojik Yaşlılık	5
1.3. Sosyolojik Yaşlanma	6
1.4. Toplumsal Yaşlanma	7
1.5. Yaşlılık Döneminde Görülen Sorunlar	8
1.5.1. Sosyo-Kültürel Sorunlar	9
1.5.2. Ekonomik Sorunlar	10
1.5.3. Psikolojik Değişikliğin Getirdiği Sorunlar	10
1.5.4. Biyolojik Sistem Değişikliğinin Yarattığı Sorunlar ..	11
1.6. Yaşlılık Döneminde Yaşam Memnuniyeti	11
1.6.1. Yaşam Memnuniyetini Belirleyen Etmenler	13
1.6.2. Yaşam Memnuniyeti ve Yaşam Kalitesi	16
1.6.3. Türkiye’de Yaşlıların Yaşam Memnuniyeti	18
1.6.4. Yaşam Memnuniyetinin Düzeyini Yükseltmede Sanat ve Sanatın Etkisi	18
1.7. Bireyin Yaşamında Sanatın Yeri ve Önemi	21
1.8. Yaşlılık Döneminde Yaşam Memnuniyeti Sağlamada Sanatın Rolü	23

Bölüm 2.

SANATLA YAŞ ALMAK

2.1. Cildim Kırışabilir Ruhum Asla	34
2.2. Gençler Düşünebilselerdi, Yaşlılar Yapabilselerdi	35
2.3. Yaş Alma Sanatı	36
2.4. Sanatla Yaşamak	37
2.5. Sanatla Gelen Şifa...	40

2.6. Sanat Kanın Akışını Bile Hızlandıracak Etkiye Sahiptir	41
2.7. Mutluluğa Odaklan, Daha Uzun Yaşa	44
2.8. Fiziki Ortam, Her Koşulda	45
2.9. Evim Evim Rahat Evim	47
2.10. Yaşlılar Mars'tan gelmedi (Prof. Dr. Gülten KAPTAN ATEŞOĞLU)	48

Bölüm 3.

YAŞLILIK DÖNEMİNDE YAŞAMIN DÜZENLENMESİNDE RENKLERİN İLETİŞİMSEL BOYUTLARI

3.1. Yaşlılık Döneminde Meydana Gelen Değişiklikler ve Yaşamın Düzenleyicisi Olarak Renkler	56
3.1.1. Yaşlılıkta Meydana Gelen Değişiklikler	57
3.1.2. Yaşamın Düzenlenmesinde Renkler ve Renklerin İletişimsel Boyutları	59
3.1.3. Renklerin Etkileri ve İletişimsel Boyutları	61
3.2. Yaşlılık ve Renkler	74

Bölüm 4.

YAŞ ALDIĞIMDA KIRMIZI DAHA ÇOK YAKIŞIR

4.1. Renk Nedir?	77
4.2. Bilimde Renk	80
4.3. Renk Görecelidir	81
4.4. Rengin Psikolojik Etkileri	82
4.5. Renklerin Özellikleri ve Kullanımı	84
4.6. Yaş Aldığımda Kırmızı Daha Çok Yakışır	91

Bölüm 5.

EVDE TEK BAŞINA

5.1. Yaşlı Yetişkinler Neden Bu Kadar Yalnızdır?	99
5.2. Yalnızlıkla Savaşmak Kolay Mı?	100

Bölüm 6.**GENÇ YAŞLI EL ELE**

6.1. Yaşlılığın Sınıflandırılması	108
6.2. Yaşlılıkta Ruhsal Sorunlara Yol Açan Faktörler	114

Bölüm 7.**AKTİF YAŞLANMADA EGZERSİZ**

7.1. Aktif Yaşlanma Nedir?	127
7.2. Yaşlılıkta Oluşan Değişiklikler	129
7.2.1. Sinir-Kas Sistemi	130
7.2.2. Hipokinetik Hastalıklar	131
7.2.3. Kalp-Dolaşım Sistemi	132
7.2.4. Solunum Sistemi	133
7.2.5. Hormonlar	133
7.2.6. Kemik Kayıpları	134
7.2.7. Cinsel Aktivitede Azalma	135
7.3. İnaktivitenin Etkileri	135
7.4. İmmobilite Nedenleri	138
7.5. Yaşlılık ve Egzersiz	140
7.6. Egzersiz Programlama	143
7.7. Yaşlıların Uygulayabileceği Egzersizler	144
7.7.1. Germe Egzersizleri	144
7.7.2. Aerobik Egzersizler	145
7.7.3. Pilates Egzersizleri	147
7.7.4. Dirençli (Kuvvetlendirme) Egzersizleri	148
7.7.5. Kalistenik Egzersizler	148
7.7.6. Denge Egzersizleri	149
7.8. Yaşlıların Sosyal Hayata Katılımı	153

Bölüm 8.**YAŞLANMANIN GENETİĞİ**

8.1. Yaşlanma Teorisi: Serbest Radikal Faktörler	159
8.2. Yaşlanma Teorisi: DNA Hasarı ve Onarımı	159
8.3. Yaşlanma Teorisi: Genetik Faktörler	162
8.4. Çevresel Faktörler	165

Bölüm 9.**BAŞTAN AŞAĞI GÜNLÜK BAKIM**

9.1. Bağımlılık/Bağımsızlık	170
9.2. Beslenme	171
9.3. Boşaltım	172
9.4. Bireysel Temizlik ve Giyim	174
9.4.1. Cilt Bakımı	175
9.4.2. Ağız ve Diş Bakımı	177
9.4.3. Saç ve Kıl Bakımı	178
9.4.4. El Bakımı	180
9.4.4. Ayak Bakımı	180
9.4.5. Vücut Temizliği	181
9.5. Beden Isısının Düzenlenmesi	182
9.5.1. Hareket	182
9.5.2. Uyku	184

Bölüm 10.**YAŞLILARIN BAKIMI: DEĞİŞEN ALGI VE TUTUMLAR**

10.1. Toplumsal ve Kültürel Tutumlar	191
10.2. Vasküler Hemşirelik Uygulamasının Topluma Yansımaları	197

Bölüm 11.**YAŞ ALAN BİREYDE BESLENME ÖZELLİKLERİ**

11.1. Yaşlanma Nedir?	201
11.2. Yaşlılıkta Vücudun Yapı ve İşlevlerinde Oluşan Değişiklikler	202

11.2.1. Fiziksel Değişiklikler	202
11.2.2. Organ Fonksiyonlarındaki Değişiklikler	203
11.3. Yaşam Biçimindeki Değişiklikler	205
11.4. Yaşlanmayla Birlikte Görülen Değişiklikler ve Beslenmeyle Olan İlişkisi	206
11.5. Yaşlılarda Beslenme Modelleri	207
11.5.1. Yetersiz Beslenme	208
11.5.2. Dengesiz Beslenme	209
11.5.3. Yeterli ve Dengeli Beslenme	209
11.6. Yaşlılarda Enerji Gereksinimi	211
11.6.1. Karbonhidrat	211
11.6.2. Protein	212
11.6.3. Yağ	213
11.7. Yaşlıların Beslenme Tercihleri	214
11.8. Yaşlılıkta Sağlıklı Beslenme Önerileri	215

Bölüm 12.

PALYATİF BAKIM

12.1. Palyatif Bakım	219
12.2. Palyatif Bakım Tarihçesi	220
12.3. Türkiye’de Palyatif Bakım Nasıl ?	221

Bölüm 13.

GERİATRİK ACİLLER VE BAKIMI

13.1. Geriatrik Dönemin Özellikleri	227
13.2. Geriatrik Hastaların Acil Sağlık Hizmetlerinden Faydalanma Sıklığı	229
13.3. Geriatrik Hastaların Acil Servise Başvurma Sebepleri ...	229
13.4. Geriatrik Hastaların Geriatrik Açından Değerlendirilmesi	230
13.5. Yaşlı Bireylerde İlk Yardım Gerektiren Özel Durumlar ...	231
13.5.1. İlk yardımda Amaç Nedir?	231
13.5.2. İlk yardımcıının Özellikleri ve Sorumlulukları Nelerdir?	231

13.5.3. İlkyardımda Temel Uygulamalar Nelerdir?	232
13.5.4. İlkyardımcının Yapması Gerekenler Nelerdir?	233
13.6. İlk Yardım Gerektiren Özel Durumlar ve Hastalıklar	235
13.6.1. Bilinç Kaybı	235
13.6.2. Diyabetes Mellitus (Şeker Hastalığı)	237
13.6.3. Epilepsi (Sara)	238
13.6.4. Kalp Krizi (Miyokard Enfarktüsü)	240
13.6.5. Felç (İnme)	242
13.7. Koma	244

Bölüm 14.

YAŞLI HASTALARDA CERRAHİ

BÖLÜM 1

YAŞ ALMA VE SANAT

Prof. Dr. Nüket GÜZ
Doç. Dr. Pinar Seden MERAL

"99 yaşında hayata veda edene kadar dev bir coğrafyayı mimari harikalarla donatan Mimar Sinan... Son nefesine dek, ortaya sonraki kuşakları etkileyecek eserler koymaya devam eden Giuseppe Verdi...

Ömrü edebiyatla, yazmak ve üretmekle geçmiş bir ulu çınar, Yaşar Kemal... Bertrand Russell, Albert Einstein, Sigmund Freud ve daha niceleri. Onlar, yaş almayanlar."

(Özcan Köknel)

BÖLÜM 2

SANATLA YAŞ ALMAK

Öğr. Gör. Serap BOZKURT

*Ben, genç olmak nedir biliyorum.
Fakat sen yaşlı olmak nedir bilir misin?
"Ben, genç olmak nedir bilirim
Fakat sen yaşlı olmak nedir bilmezsin
Aynı şeyi söyleyeceksin sen de bir gün.
Kayıp gidecek avuçlarından zaman."
(Orson Wells)*

BÖLÜM 3

YAŞLILIK DÖNEMİNDE YAŞAMIN DÜZENLENMESİNDE RENKLERİN İLETİŞİMSEL BOYUTLARI

Doç. Dr. Pınar Seden MERAL

"Güzeldi dünya, renkliydi, garip ve gizemliydi!

Burada mavi, şurada sarı, orada yeşildi."

(Herman Hesse)

BÖLÜM 4

YAŞ ALDIĞIMDA KIRMIZI BANA DAHA ÇOK YAKIŞIR

Yrd. Doç. Dr. Râ'na ÖZYURT KAPTANOĞLU

*"Hayatın rengârenk geçen her bir anında,
renkte, renkle ve renkli kalmalı."*

(Râ'na Özyurt Kaptanoğlu)

BÖLÜM 6

GENÇ YAŞLI EL ELE

Öğr. Gör. Elife ÇETE

“Yaşlılık sanatı, gelecek nesillere bir engel değil, bir destek; bir rakip değil, bir fikir ortağı gibi görünme sanatıdır.”

(Andre Maurois)

BÖLÜM 7

AKTİF YAŞLANMADA EGZERSİZ

Öğr. Gör. Oğuz ÜSTÜN

*“Yaşlılıkta dinç kalmanın en iyi yolu,
zihnen genç kalabilmektir.
Bu da kitabı ve fikri çalışmayı devam
ettirmekle mümkündür.”*

(Mortimer Eollins)

BÖLÜM 8

YAŞANMANIN GENETİĞİ

Öğr. Gör. Kübra GÖLEBATMAZ

*"İnsan yaşlı olmaya karar verdiği
zaman yaşlanır."*

(Jean Anouilh)

BÖLÜM 9

BAŞTAN AŞAĞI GÜNLÜK BAKIM

Öğr. Gör. Burcu DİŞLİ

*“Yaşlılığın trajedisi insanın yaşlı olması
değil, belki genç olmasıdır.”*

(Oscar Wilde)

BÖLÜM 10

YAŞLILARIN BAKIMI: DEĞİŞEN ALGI VE TUTUMLAR

Yrd. Doç. Dr. Menekşe VAROL KILIÇARSLAN

*“Öyle yaşlı ki... Korkutuyor..”
“İşte bunun için tanınmalısınız. Yaşlılardan
korkarsanız yaşamaktan da korkarsınız”*

(Cesare Pavese)

BÖLÜM 11

YAŞ ALAN BİREYDE BESLENME ÖZELLİKLERİ

Öğr. Gör. Didem YİĞİT

*Kişioğlunun yaşamındaki yüce sır, geçmiş üzüntüleri
zamanla durgun, içli bir sevince dönüştürür;
Genç, fıkır fıkır kanın yerini uysal, anlayışlı bir
yaşlılık alır.*

(Fyodor Mihailoviç Dostoyevski)

BÖLÜM 12

PALYATİF BAKIM

Prof. Dr. Gülten KAPTAN

*Artık Yaşanmıyor
Hastanızı lütfen eve götürün. Yapabileceğimiz bir
şey yok, söylemi.*

*"Hepimiz bir gün öleceğiz ve bir çoğumuz
yaşamını uzun bir süre ölümcül bir hastalıkla
geçirebilecek.*

*Ancak bu zaman değerlidir, dikkat ve özen
gerektirir."*

(American Geriatric Society Committee, 1997)

BÖLÜM 13

GERİATRİK ACİLLER VE BAKIMI

Öğr. Gör. Kadir ŞEKER

“Yaşlılık da bir misafirdir. Onu ağırlamak gerekir.”

(Hariri)

BÖLÜM 14

YAŞLI HASTALARDA CERRAHİ

Yrd. Doç. Dr. Ahmet KARADAĞ

“İnsan öğrenmeyi bıraktığı gün yaşlanır.”

(Henry Ford)

KAYNAKÇA

Bölüm 1. YAŞ ALMA VE SANAT

- AKÇAY, C. (2011). "Yaşlılık (Kavramlar, Kuramlar ve Yaşlılığa Hazırlık)." İstanbul: Kriter Yayınları.
- ARI, E., & Yıldız, Z. (2016). Bireylerin Yaşam Memnuniyetini Etkileyen Faktörlerin Sıralı Lojistik Regresyon Analizi İle İncelenmesi. *Journal of International Social Research*, 9(42).
- ARPACI, F. (2005), "Farklı Boyutlarıyla Yaşlılık", Ankara: Türkiye İşçi Emeklileri Derneği Yayınları.
- ARUN, Ö. (2009). Yaşlı Bireyin Türkiye Serüveni: Kaliteli Yaşlanma İmkânı Üzerine Senaryolar. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 7(2), 313-330.
- BAYRAKTAR, R. (2004), "Başarılı Yaşlanma", 3. Uluslararası Geriatri Kongresi, Kongre Kitabı Konuşma Metinleri, Marmaris: Türk Geriatri Vakfı.
- BROMMER, G. S ve G. S. Horn (1985), "Art in Your World," Davis Publications. Inc. Worcester, Massachusetts U.S.A. Second Edition.
- CASTELS, M. (2001). Museums in the information era. *Cultural connectors of time and*.
- DUANE, A Matcha,. (1997), The Sociology of Aging: A Social Problems Perspective.
- ER, D. (2009). Psikososyal Açıdan Yaşlılık. *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 4 (11), 131-143.
- ERCİ, B., Çoban, M., & Yıldırım, H. (2017). Altmış Beş Yaş Ve Üzeri Bireylerde Yaşam Memnuniyeti Durumu ve Etkileyen Faktörler. *Türkiye Klinikleri Hemsirelik Bilimleri*, 9(3).
- GÖRGÜNBARAN, A. (2008). Yaşlılıkta Sosyalizasyon ve Yaşam Kalitesi. *Yaşlı Sorunları Araştırma Dergisi*, 1(2), 86-97.
- GÜLER, B. K., & Emeç, H. (2013). Yaşam Memnuniyeti ve Akademik Başarıda İyimserlik Etkisi. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 21(2).
- İÇLİ, G. (2008). Yaşlılar ve Yetişkin Çocuklar. *Yaşlı Sorunları Araştırma Dergisi*, 1, 29-38.
- KAHYAOĞLU, O. (2008), *Yaşam Memnuniyeti ve Yaşam Memnuniyetini Etkileyen Değişkenler İle Ekonometrik Uygulama: Türkiye Örneği*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

- KAPTAN, G. (2016), "Yaşlanma ve Yaşlılıkla İlgili Tanımlamalar", Geriatriye Çok Yönlü Bakış içinde (Ed. Prof.Dr. Gülten Kaptan), Ankara: Nobel Tıp Kitapevleri.
- KÖKNEL, Ö. (2015) "Yaşlanmayan Yaşlılar", İstanbul: Okuyanüs Yayınları.
- KURT, G., Beyaztaş, F. Y., Erkol, Z., Enstitüsü, S. D. Ü. S. B., Baysal, A. İ. B. Ü. İ., & Ad, T. F. A. T. (2010). Yaşlıların Sorunları ve Yaşam Memnuniyeti. *Adli Tıp Dergisi*, 24(2), 32-9.
- KUTSAL, Y. G. (2003). Yaşlanan Dünya, Yaşlanan Toplum, Yaşlanan İnsan. *Toplum Hekimliği Bülteni*, 3-4.
- MATCHA, D. A. (1997). "The Sociology of Aging": A Social Problem Approach.
- MERCİN, L., & Alakuş, A. O. (2007). Birey ve Toplum İçin Sanat Eğitiminin Gerekliliği. *DÜ Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9, 14-20.
- NEUGARTEN, B. L., Havighurst, R. J., & Tobin, S. S. (1961). The measurement of life satisfaction. *Journal of gerontology*.
- SÖZEN, F. (2014), "Yaşlılarda Yaşam Kalitesi ve Yaşlılık Algısı: Başkent Üniversitesi Ankara Hastanesi Örneği", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Başkent Üniversitesi, Ankara.
- TUFAN İ. (2003) "Modernleşen Türkiye'de Yaşlılık ve Yaşlanmak (Yaşlanmanın Sosyolojisi)". İstanbul: Anahtar Kitaplar Yayıncılık.
- Arzu Şener, Yaşlılık, Yaşam Doyumu Ve Boş Zaman Faaliyetleri, <http://www.sdergi.hacettepe.edu.tr/makaleler/yasamdoyumu.pdf>, (07.10.2017).
- Davranış Bilimleri Enstitüsü, Mutluluğu ve Yaşam Memnuniyetini/Doyumunu Etkileyen 6 Faktör, <http://www.dbe.com.tr/Yetiskinveacile/tr/news/mutlulugu-ve-yasam-memnuniyetinidoyumunu-etkileyen-6-faktor/>, (19.10.2017).
- Emre Kongar, Toplumbilim Açısından Tiyatro, <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/13/1160/13634.pdf>, (19.10.2017).
- Feyzan Göher, Müziğin Toplumsal İşlevi Müzik, Siyaset, Din Ve Ekonomi, <http://www.ayk.gov.tr/wp-content/uploads/2015/01/GÖHER-Feyzan-M.-MÜZİĞİN-TOPLUMSAL-İŞLEVİ-MÜZİK-SİYASET-DİN-VE-EKONOMİ.pdf>, (19.10.2017).
- General Conference, Barcelona. http://icom.museum/fileadmin/user_upload/pdf/ICOM_2001/ICOM_ENG_10_2001_small.pdf (19.10.2017).
- https://www.journalagent.com/adlitip/pdfs/ADLITIP_24_2_32_39.pdf, (07/10/2017).
- <http://www.arkitera.com/soylesi/314/heykelin-insan-yasaminda-cok-onemli-bir-yere-sahip-oldugunu-dusunuyorum>, (19.10.2017).
- <http://www.turkiyeklinikleri.com/article/tr-altmis-bes-yas-ve-uzeri-bireylerde-yasam-memnuniyeti-durumu-ve-etkileyen-faktorler-76793.html> (16.10.2017).

- Kutsal, Y.G. (2011), Yaşlanan Dünyanın Yaşlanan İnsanları, <http://www.geriatri.org.tr/SempozyumKitap2011/3.pdf>. (12.10.2017)
- Mahmut Tezcan, Toplumsal Yaşantımızda Sinema ve Halk Eğitimiindeki Rolü <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/40/492/5774.pdf>, ss.172-204 (19.10.2017).
- Osman Müftüoğlu (2017) "66-79 Artık Orta Yaş", Hürriyet Gazetesi içinde, 7 Ağustos 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/osman-muftuoglu/66-79-artik-orta-yas-40542267>. (07.09.2017).
- Sanatın Toplumsal Yaşama Etkisi, <http://www.gorselsanatlar.org/insanin-sanatsal-gelisimi/sanatin-toplumsal-yasama-etkisi/>.(18.10.2017).
- WHO (1984), "The Uses Of Epidemiology In The Study Of The Elderly". WHO, Technical Reports Series 706, Genava, http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/39136/1/WHO_TRS_706.pdf. (07.09.2017).

Bölüm 2. SANATLA YAŞ ALMAK

- BULUT, E., & Çilingir, D. (2016). Yaşlı Ayrımcılığı ve Hemşirelik Bakımına Yansımaları. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 15(5), 446-449.
- BONGAARTS J. (2006). How long will we live? *Popul and Dev Rev.* 32(4): 605-28.
- CANGÖZ B. (2008). Yaşlılık: Sadece Kayıp Mı? Bir Ayrıcalık Mı?. *Türk Geriatri Dergisi.* 11(3): 143-50.

Bölüm 3. YAŞLILIK DÖNEMİNDE YAŞAMIN DÜZENLENMESİNDE RENKLERİN İLETİŞİMSEL BOYUTLARI

- AHAD, Y. E., (2016). "Yaşlıların Yaşlılık Algısının Yaşam Kalitesi Ve Depresyonla İlişkisi", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı Klinik Psikoloji Programı.
- AHBAP, B.Ö., (2014). "Renklerin Pazarlama Üzerindeki Etkisi", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: T.C. İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- AKÇAY, C., (2011), "Yaşlılık" İstanbul: Kriter Yayınları.
- ALTINÇEKİÇ, H. (2001). "Peyzaj Mimarlığında Renk ve Önemi", İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt: 50, Sayı:2, ss.79-83.
- AVERY, S., (2004). "Renklerle Tedavi", İstanbul: Arıtan Yayınevi.
- BAYRAKTAR, R., (2004). "Başarılı Yaşlanma", 3. Uluslararası Geriatri Kongresi, Kongre Kitabı Konuşma Metinleri, Marmaris: Türk Geriatri Vakfı.
- BEŞER, A. (2015). "Logo-Marka İlişkisinde Form Ve Renk Anlayışının Göstergebilimsel Açısından İncelenmesi", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Antalya: Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Resim Anasanat Dalı.

- BOZATLI, B.B., (2012). "1950-1990 Döneminde Amerikan Sinemasında Karaktere Göre Giysi Analizi", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ÇELİK, M. (2012). "Tekstil Ve Moda Tasarım Sanat Dalı Giysi Renklerinin İmaj Oluşturmadaki Rolü", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tekstil Ve Moda Tasarım Anasanat Dalı.
- GÜREL, E. (2000). "İletişimsel Bağlamda Renk ve Renk Psikolojisi", Mediacat Pazarlama İletişimi Dergisi, Yıl: 7, Sayı: 61, Ankara: Pelin Ofset, Şubat 2000, ss.58-59.
- İÇLİ, G.E. ve Çopur, M.E. (2008). "Pazarlama İletişiminde Renklerin Rolü", *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Haziran 2008, Cilt: 10 Sayı: 1, ss.22-33.
- KANAT, A., (2001). "Renk ve Duyu Psikolojisi", İzmir: İlyas Yayınları.
- KAPTAN, G. (2016). "Yaşlılığın Temel Fiziksel Gereksinimleri", Geriatriye Çok Yönlü Bakış içinde (Ed. Prof.Dr. Gülten Kaptan), Ankara: Nobel Tıp Kitapevleri.
- KAPTAN, G. (2016). "Yaşlanma ve Yaşlılıkla İlgili Tanımlamalar", Geriatriye Çok Yönlü Bakış içinde (Ed. Prof.Dr. Gülten Kaptan), Ankara: Nobel Tıp Kitapevleri.
- KARYAĞDI, N. (2016). "Renklerin Duygusal Etkileri; Fovizm Ve Ekspresyonizm", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: İstanbul Kemerburgaz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat ve Tasarım.
- KAYIKLIK, H. (2003). "Orta Yaş ve Yaşlılıkta Dinsel Eğilimler", Adana: Baki Kitabevi.
- KOCA, H. (1994). "Ülkemiz Koşullarında Yaşlılık ve Yaşlılığın Sosyal Uyumu", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- LEHR, U. (1994). "Yaşlanmanın Psikolojisi", İstanbul: Bilimsel ve Teknik Yayınları çeviri Vakfı.
- MERAL, P. S. ve Yazıcıoğlu, D. A., (2010). "İç Mekan tasarımının Kurum Kimliğine Uygunluğunun Ölçülmesine Yönelik Yöntem Önerisi", *Yalova Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Yıl:1, Sayı:1, ss. 111-131.
- ÖZER, D. (2012). "Toplumsal Düzenin Oluşmasında Renk ve İletişim", *ODÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, Cilt:3 Sayı:6, Aralık 2012, ss.268-281.
- ÖZDEMİR, T. (2005). "Renk Kavramı ve Konut İç Mekânında Etkileri", İstanbul: Mimar Sinan Üniversitesi.
- PEKCAN, H. (2000). "Sosyal Değişme ve Yaşlılık", (Ed. G.Erkan ve V. Işıkhani), Antropoloji ve Yaşlılık içinde, Ankara: H.Ü. Sosyal Hizmetler Yüksekokulu Yayını.

- ROWE, J. ve Kahn, R. (1997). "Successful Aging", *The Gerontological Society of America*, 37(4).
- SANTROCK, J. W. (2011), "*Yaşam Boyu Gelişim*", Ankara: Nobel Yayın.
- SÖZEN, F. (2014). "*Yaşlılarda Yaşam Kalitesi ve Yaşlılık Algısı: Başkent Üniversitesi Ankara Hastanesi Örneği*", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Başkent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sağlık Kurumları İşletmeciliği Yüksek Lisans Programı.
- SÖZEN, M. (2003). "*Sinemada Renk ve Sembolik Anlamlar*", Ankara: Detay Yayıncılık.
- SPAR, J. E. ve La Rue, A. (2006). "*Mood Disorders-Treatment*", *Clinical Manual of Geriatric Psychiatry*, 1.
- ŞENTEPE, A. (2009). "*Yaşlılık Döneminde Temel Problemler ve Dini Başa Çıkma*", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi.
- TEKER, U. (2009). "*Grafik Tasarım ve Reklam*", İstanbul: Yorum Sanat.
- GEMS, D. (2016). "*What Is Aging?*", AGE - From The Anatomy Of Life To The Architecture Of Living. (Ed. M. Wynants, G. Nuytens) Crosstalks/VU-BPress. http://www.ucl.ac.uk/~ucbtdag/Gems_2016.pdf (11.09.2017).
- Müftüoğlu, O., (2017) "66-79 Artık Orta Yaş", *Hürriyet Gazetesi* içinde, 7 Ağustos 2017, <http://www.hurriyet.com.tr/yazarlar/osman-muftuoglu/66-79-artik-orta-yas-40542267>. (07.09.2017).
- Renklerin Anlamları ve İnsanlar Üzerindeki Etkileri, <http://www.resimkursu.com.tr/renklerin-anlamlari-ve-insanlar-uzerindeki-etkileri/> (07.09.2017).
- WHO (1984), "The Uses Of Epidemiology In The Study Of The Elderly". WHO, Technical Reports Series 706, Genava, http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/39136/1/WHO_TRS_706.pdf. (07.09.2017).
- WHO (2015), World report on Ageing and Health, http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/186463/1/9789240694811_eng.pdf (17.09.2017).

Bölüm 4. YAŞ ALDIĞIMDA KIRMIZI DAHA ÇOK YAKIŞIR

- ÇAĞLARCA, S. (1993). "*Renk ve Armoni Kuralları*", 1. Baskı, İstanbul: İnkılap Yayınevi
- DEMİR, A. (1993). "*Temel Plastik Sanatlar Eğitimi*" İstanbul:Açık Öğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı.
- KALMIK, E. (1950). "*Renklerin Armoni Sistemleri*", 1. Baskı, İstanbul: Cumhuriyet Matbaası.
- KAPTAN, G. (2016). "*Yaşlanma ve Yaşlılıkla İlgili Tanımlamalar*", Geriatriye Çok Yönlü Bakış içinde (Ed. Prof.Dr. Gülten Kaptan), Ankara: Nobel Tıp Kitapevleri.

- KAPTANOĞLU, Ö.R. (2015). International Multidisciplinary Congree Of Eurasia "Psychology of Color In Consumer Behaviors". 01-05/09-2015
- SUN, H. ve Sun, D. (1992). "Hayatınızı Renklendirin", 1. Baskı, İstanbul: Beyaz Yayınları
- TEMİZSOYLU, N. (1987). "Renk ve Resimde Kullanımı" , 1. Baskı, İstanbul: Aka Yayınevi.
- WEGNER, D.M. (2002). "The Illusion of Conscious Will Cambridge" MA:MIT Yayınevi.
- ZALTMAN, G. (2003). "Tüketici Nasıl Düşünür" A. Semih Koç (çev.), İstanbul: Mediacat Kitapları.
- Renklerin insan ruhuna etkileri. (t.y.).
<http://www.medibul.com/files.php?p=dct2&catid=10&cid=146> (04.11.2004)
 Hayatımızda renklerin önemi,2004,
<http://www.grafiturk.com/modules.php?name=News&file=print&sid=168>
 (23.04.2004).

Bölüm 5. EVDE TEK BAŞINA

- DANIŞ, M. Z. (2007). Yaşlılık, yoksulluk ve yalnızlık. *Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü*.
- EROL, S., Sezer, A., Şişman, N.F. ve Öztürk, S. (2016). Yaşlılarda Yalnızlık Algısı ve Yaşam Doyumu, *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 5(3), 60-69).
- SCHUTZ R. M., (2001). "Sağlıkta ve Hastalıkta Yaşlı İnsan Etik Sorunlar mı?" Engelhardt D.V. (yayın.); Namal A. (çev.): Tıbbın Gündelik Yaşamında Etik. Nobel Tıp Kitapevleri; 2.Baskı, s 305-322.
 (https://www.google.com.tr/search?q=ingilizce+t%C3%BCrk%C3%A7e+%C3%A7eviri&oq=ingilizce+&aqs=chrome.0.69i59l2j69i57j0l3.5947j0j8&sourceid=chrome&ie=UTF-8- 10.05.2017).
 (https://www.agingcare.com/articles/loneliness-in-the-elderly-151549.htm 10.05.2017).
 (https://www.agingcare.com/articles/loneliness-in-the-elderly-151549.htm 10.05.2017).
 (https://www.theguardian.com/society/2017/jan/06/half-a-million-older-people-spend-every-day-alone-poll-shows-10/05/2017).
 (https://www.google.com.tr/search?q=ingilizce+t%C3%BCrk%C3%A7e+%C3%A7eviri&oq=ingilizce+&aqs=chrome.0.69i59l2j69i57j0l3.5947j0j8&sourceid=chrome&ie=UTF-8 10.05.2017)

- www.gebam.hacettepe.edu.tr/sosyal.../yaslilik_yoksuluk_yanlizlik... (17.10.2017).
- (<https://www.theguardian.com/society/2017/jan/06/half-a-million-older-people-spend-every-day-alone-poll-shows-10.05.2017>).
- (<https://www.agingcare.com/articles/loneliness-in-the-elderly-151549.htm> 10.05.2017).
- ([https://www.theguardian.com/society/2017/jan/06/half-a-million-older-people-spend-every-day-alone-poll-shows-10/0\(10.05.2017](https://www.theguardian.com/society/2017/jan/06/half-a-million-older-people-spend-every-day-alone-poll-shows-10/0(10.05.2017)).

Bölüm 6. GENÇ YAŞLI EL ELE

- BÖLÜKBAŞ, N., & Arslan, H. (2003). Huzur Evinde Kalan Yaşlıların Psikososyal Yönlerinin İncelenmesi. *Düşünen Adam*, 16(4), 235-39.
- CANATAN, A. (2008). Toplumsal değerler ve yaşlılar. *Yaşlı Sorunları Araştırma Dergisi*, 1(1), 62-71.
- GENÇ, Y., & Dalkılıç, P. (2013). Yaşlıların Sosyal Dışlanma Sendromu ve Toplumsal Beklentileri. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(4), 461-482.
- T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, Hasta Ve Yaşlı Hizmetleri Yaşlı Psikolojisi Ankara,2013 (Ruhsal Açından Yaşlılık, Yaşlılıkta Ruhsal Özellikler)
- [https://www.google.com.tr/search?q=ya%C5%9F%C4%B1+gen%C3%A7+el+ele&biw=1366&bih=623&tbm=isch&source=lnms&sa=X&ved=0ahUKEwjWkvTE7sfVAhUzSJoKHeuABxkQ_AUICigB#imgrc=Wu-gpt-hleP5b_M:\(15.09.2017\)](https://www.google.com.tr/search?q=ya%C5%9F%C4%B1+gen%C3%A7+el+ele&biw=1366&bih=623&tbm=isch&source=lnms&sa=X&ved=0ahUKEwjWkvTE7sfVAhUzSJoKHeuABxkQ_AUICigB#imgrc=Wu-gpt-hleP5b_M:(15.09.2017)).
- [https://www.google.com.tr/search?q=biyoloj%C4%B1k+ya%C5%9F%C4%B1%C4%B1k&tbm=isch&source=lnms&sa=X&ved=0ahUKEwjSzuCk78fVAhVCD5oKHTtCBYQ_AUICigB&biw=1366&bih=623&dpr=1#imgrc=ZfVpoulCMWOGM\(02.08.2017\)](https://www.google.com.tr/search?q=biyoloj%C4%B1k+ya%C5%9F%C4%B1%C4%B1k&tbm=isch&source=lnms&sa=X&ved=0ahUKEwjSzuCk78fVAhVCD5oKHTtCBYQ_AUICigB&biw=1366&bih=623&dpr=1#imgrc=ZfVpoulCMWOGM(02.08.2017)).
- [https://www.google.com.tr/search?q=psikolojik+ya%C5%9F%C4%B1%C4%B1k&tbm=isch&source=lnms&sa=X&ved=0ahUKEwj17LeW8MfVAhWCA5oKHZ_iCRoQ_AUICigB&biw=1366&bih=623&dpr=1#imgrc=7dfnL14I2vuPCM\(05.08.2017\)](https://www.google.com.tr/search?q=psikolojik+ya%C5%9F%C4%B1%C4%B1k&tbm=isch&source=lnms&sa=X&ved=0ahUKEwj17LeW8MfVAhWCA5oKHZ_iCRoQ_AUICigB&biw=1366&bih=623&dpr=1#imgrc=7dfnL14I2vuPCM(05.08.2017)).
- [https://www.google.com.tr/search?q=sosyolojik+ya%C5%9F%C4%B1%C4%B1k&tbm=isch&source=lnms&sa=X&ved=0ahUKEwif4cbE8MfVAhWDBZokHfLUBRYQ_AUICigB&biw=1366&bih=623&dpr=1#imgrc=Em8Xg2rcCltaM:\(04.10.2017\)](https://www.google.com.tr/search?q=sosyolojik+ya%C5%9F%C4%B1%C4%B1k&tbm=isch&source=lnms&sa=X&ved=0ahUKEwif4cbE8MfVAhWDBZokHfLUBRYQ_AUICigB&biw=1366&bih=623&dpr=1#imgrc=Em8Xg2rcCltaM:(04.10.2017)).
- [https://www.google.com.tr/search?q=genc+ya%C5%9F%C4%B1+el+ele&tbm=isch&source=lnms&sa=X&ved=0ahUKEwjMOM_Q8cfVAhVDJpoKHWNDBEQ_AUICigB&biw=1366&bih=623&dpr=1#imgdii=RJ7aD8EJ-T8IRWM:&imgrc=JnlLgOan8GDaPM:;\)09.10.2017](https://www.google.com.tr/search?q=genc+ya%C5%9F%C4%B1+el+ele&tbm=isch&source=lnms&sa=X&ved=0ahUKEwjMOM_Q8cfVAhVDJpoKHWNDBEQ_AUICigB&biw=1366&bih=623&dpr=1#imgdii=RJ7aD8EJ-T8IRWM:&imgrc=JnlLgOan8GDaPM:;)09.10.2017).

[https://www.google.com.tr/search?q=biyolojik+C4%B1k+ya%C5%9Fl%C4%B1%C4%B1k&tbm=isch&source=lnms&sa=X&ved=0ahUKEwjsZuChk78fVAhVCD5oKHTtCBYQ_AUICigB&biw=1366&bih=623&dpr=1#imgrc=eFuqG-so8HxMGbM:\(15.09.2017\).](https://www.google.com.tr/search?q=biyolojik+C4%B1k+ya%C5%9Fl%C4%B1%C4%B1k&tbm=isch&source=lnms&sa=X&ved=0ahUKEwjsZuChk78fVAhVCD5oKHTtCBYQ_AUICigB&biw=1366&bih=623&dpr=1#imgrc=eFuqG-so8HxMGbM:(15.09.2017).)

[https://www.google.com.tr/search?q=sosyolojik+ya%C5%9Fl%C4%B1%C4%B1k&tbm=isch&source=lnms&sa=X&ved=0ahUKEwif4cbE8MfVAhWDBZoKHfLUBRYQ_AUICigB&biw=1366&bih=623&dpr=1#imgrc=h-L7o0dPquPgGfM:\(15.09.2017\).](https://www.google.com.tr/search?q=sosyolojik+ya%C5%9Fl%C4%B1%C4%B1k&tbm=isch&source=lnms&sa=X&ved=0ahUKEwif4cbE8MfVAhWDBZoKHfLUBRYQ_AUICigB&biw=1366&bih=623&dpr=1#imgrc=h-L7o0dPquPgGfM:(15.09.2017).)

Bölüm 7. AKTİF YAŞLANMADA EGZERSİZ

ANGİN, E. (2015). Yaşlılarda Osteoporoz ve Egzersiz. *Türkiye Klinikleri Journal of Physiotherapy and Rehabilitation-Special Topics*, 1(3), 40-44.

AYDEMİR, K. (2010). Kardiyopulmoner Rehabilitasyonda Egzersizin Önemi ve Fizyolojik Etkileri. *Journal of Physical Medicine & Rehabilitation Sciences/ Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Bilimleri Dergisi*, 13.

AYDIN Z. D. , Cüre E., (2003), *Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Sağlık Personelinin Bir Tedavi Yöntemi Olarak Yatak İstirahatine Yaklaşımları*. İkinci Ulusal Geriatri Kongresi, 20-24 Ekim 2003, Antalya. Kongre kitabı

CİNDAŞ, A. (2001). Yaşlılarda Egzersiz Uygulamasının Genel İlkeleri. *Turkish Journal of Geriatrics*, 4(2), 77-84.

ÇOLAKOĞLU, F. F., & Karacan, S. (2006). Genç Bayanlar İle Orta Yaş Bayanlarda Aerobik Egzersizin Bazı Fizyolojik Parametrelere Etkisi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 14(1), 277-284.

ESKIYURT, N., & Karan, A. (2004). Geriatrik rehabilitasyon ve yaşlılarda egzersiz. *Klinik Gelişim Dergisi, Geriatrik Hasta ve Sorunları Özel Sayısı*, 17, 44-54.

HAZER, O., & Aslan, Ö. (2010). Yaşlılıkta Sosyal İlişki Ve Toplumsal Hayata Katılım. *Akad Geriatri*, 2, 143-7.

KARAN, A. (2006). Yaşlılıkta Egzersiz ve Spor. *Türk Fiz Tıp Rehab Derg (Özel Ek A)*, 53-56.

KAYIHAN, H. (2009). Geriatrik Fizyoterapi ve Rehabilitasyon. *Akademik Geriatri Dergisi*, 1, 82-89.

KEKEÇ, Z., Koç, F., & Büyük, S. (2009). Acil Serviste Yaşlı Hasta Yatışlarının Gözden Geçirilmesi. *JAEM*, 8, 21-4.

LARSON EB et al. (2006), Exercise is associated with reduced risk for incident dementia among persons 65 years of age and older. *Ann Intern Med*;144:73-81

- ONAT A, şenocak M, Mercanoğlu F, şurdum-Avcı G, Öz Ö, Özcan R: Türk Erişkinlerinde Fiziksel Etkinlik ve Bunun Başlıca Risk Faktörleri Üzerine Etkileri. *Türk Kardiyol Dern Arş* 1991; 19:259-62
- ÖZKAYAR, N., & Arioğul, S. (2007). Yaşlanma İle Meydana Gelen Fizyolojik Değişiklikler. *İç Hastalıkları Dergisi*, 14(1), 18-26.
- SOYGÜDEN, A. & Cerit, E. (2015). Yaşlılar İçin Egzersiz Uygulamalarının Önemi, *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Yıl 8, Sayı 1, Haziran, 197-224.
- TORAMAN, N. F. (2011). Yaşlılarda Kas Ve İskelet Sistemi Sorunları. *Gerofam*, 2(2).
- Doç. Dr. N. Kutay ORDU GÖKKAYA Ankara Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Ankara Yaşlılık Döneminde Egzersiz <http://www.turkgeriatri.org/halksagligi?id=6> (15.10.2017).
- Doç. Dr. Oya Özdemir Yaşlılar İçin Egzersiz Hacettepe Üniversitesi Kastamonu Tıp Fakültesi Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı Öğretim Üyesi <http://www.gebam.hacettepe.edu.tr/oneri/yasliharicinegzersiz.pdf> (11.10.2017).
- Geriatric Physical Therapy, Third Edition ISBN: 978-0-323-02948-3 Copyright © 2012, 2000, 1993 by Mosby, Inc., an affiliate of Elsevier Inc.
- Ufuk Memioğlu Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Üroloji AD İleri Yaştaki Çiftlerde Cinsel Yaşam http://www.uroturk.org.tr/urolojihemsireligi/pdf/izmir/ufuk_memioğlu.pdf (20.10.2017).
- "Günlük Aktivite ve Egzersiz-723H00003" (2012), Milli Eğitim Bakanlığı Hasta ve Yaşlı Hizmetleri, Milli Eğitim Bakanlığı, Ankara. http://www.megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/G%C3%BCnl%C3%BCK%20Aktivite%20Ve%20Egzersiz.pdf (26.10.2017).
- Türkiye Fiziksel Aktivite Rehberi, (2014), "Yaşlılarda Fiziksel Aktivite" Türkiye Halk Sağlığı Kurumu, Ankara: Sağlık Bakanlığı Yayını. <https://www.haberler.com/bakanlik-turkiye-fiziksel-aktivite-rehberi-6522377-haberi/> (26.10.2017).

Bölüm 8. YAŞLANMANIN GENETİĞİ

- ADACHI H., Ishii N., (2000). "Effects of tocotrienols on life span and protein carbonylation in *Caenorhabditis elegans*". *J Gerontol A Bio Sci Med Sci*. 280-285.
- ALPATOV WW ve Pearl R. (1929). "Experimental studies on the duration of life. XII. Influence of temperature during the larval period of adult life of *Drosophila melanogaster*". *Am Nat*. 63.37-67.

- BEJMA J. ve Ji L. (1999). "Aging and Acute Exercise Enhance Free Radical Generation in Rat Skeletal Muscles". *J. Appl Physiol*, 87.1. 465-470.
- BİLİR, N. (2006). "Bulaşıcı Olmayan Hastalıkların Kontrolü ve Yaşlılık Sorunları". Halk Sağlığı Temel Bilgiler Kitabı. 359-369.
- BISHOP N.A. ve Guarente L. (2007). "Genetic links between diet and lifespan: shared mechanisms from yeast to humans". *Nat Rev Genet*. 8. 835-844.
- BOKOV A., Chaudhuri A, Richardson A. (2004). " *The role of oxidative damage and stres in aging*". *Mech Ageing Dev*. 811-826.
- CLUFF LR. (1983). "Problems of the Health-Impairment Elderly: A Foundations Expenence in Geriatrics". *Journal of American Geriatrics Society*. 31.11.665-672
- CONTI B., Sanchez-Alavez M., Winsky-Sommerer R.,(2006). "Transgenic mice with a reduced core body temperature have an increased life span". *Science*. 314.825-828.
- ÇAKATAY U. Telci A., Yılmaz I.A., Tekeli, F., Akçay T., Sivas A. (2000). " Yaşlanmanın Plazma Oksidatif Protein Hasarına Etkisi". *Cerrahpaşa J Medicine*. 31.4., 220-223.
- DYKENS J. (2001). " *Oxidative stres and aging*." *I.Drugs*. 767-769.
- ERDOĞAN. N. (1993). "Huzurevi Yaşlıları". *Sosyoloji Dergisi*. Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayını. 4.157- 202.
- ERGİN K. (1992). "Yaşlanmayla İlgili Fizyolojik Değişiklikler." *Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi*. 8.75-82.
- EŞER İ. (1991). "Yaşlılıkta Meydana Gelen Fizyolojik Değişiklikler". *Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*. 7.51-57.
- HEILBRONN L.K., Ravussin E. (2003). "Calorie restriction and aging: review of the literature and implications for studies in humans". *The American Journal of Clinical Nutrition*. 78. 361-369.
- HOLLOSZY J.O. ve Smith E.K. (1986). "Longevity of coldexposed rats: a reevaluation of the "rate-of-living theory". *Journal Applied Physiology*. 61.1656-1660.
- KIM J.W., No J.K., Ikeno Y., Yu B.P., Choi J.S., Yokozawa T., Chung H.Y. (2002). "Age-relatedchanges in redox status of rat serum." *Archives of Gerontology and Geriatrics*. 34. 9-17
- KOHEN, R., ve Abraham N. 2002. "Invited review: Oxidation of biological systems: oxidative stress phenomena, antioxidants, redox reactions, and methods for their quantification." *Toxicologic pathology* 30.6. 620-650.
- PERLS T.T. (2006). "The different paths to 100." *The American Journal of Clinical Nutrition* 83.484-487.

- RADAK Z, Chung H.Y., Goto S. 2005. "Exercise and Hormesis: Oxidative Stress-related Adaptation for Successful Aging." *Biogerontology*. 6. 715.
- RUSK H.M.D. (1971). "Rehabilitation Medicine." Saint Louis, The CV Moscopy Company. 92-188.
- SHAY J.W. ve Wright W.E. 2007 "Hallmarks of telomeres in ageing research." *The Journal of Pathology*. 211.1. 14-23.
- WEINDRUCH R.H., Kristie J.A., Cheney K.E. (1979) . "Influence of Controlled Dietary Restriction on Immunologic Function and Aging". *Federation Proceedings*. 38. 2007-2016.
- ZHOU, Y., Jiang, Z., Harris, E. C., Reeves, J., Chen, X., & Pazdro, R. (2016). Circulating Concentrations of Growth Differentiation Factor 11 Are Heritable and Correlate With Life Span. *Journals of Gerontology Series A: Biomedical Sciences and Medical Sciences*, 71(12), 1560-1563.

Bölüm 9. BAŞTAN AŞAĞI GÜNLÜK BAKIM

- AKDEMİR, N., & Akyar, İ. (2009). "Geriatric hemşireliği". *Akademik Geriatri Dergisi*, 1 (2): 73, 81.
- BAHAR, A., Parlar, S. (2007). "Yaşlılık ve Evde Bakım", *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*. 2(4): 32-39.
- DEDELİ, Ö., Kaptan, G. (2015). Yaşlılıkta bireysel hijyen ve uygulamaları. Kaptan, G. (Ed.). *Geriatik Bakım İlkeleri Geriatriye Çok Yönlü Bakış* içinde (s.68-89). İstanbul
- ERDÖL, H. Ş., (2012). Uyku. Aştı T. A., Karadağ, A. (Ed.). *Hemşirelik Esaslar Hemşirelik Bilimi ve Sanatı* içinde (s. 1099-1114). İstanbul: Akademi Basın ve Yayıncılık.
- KAPTAN, G. (2015). Yaşlının Temel Fiziksel Gereksinimleri. Kaptan, G. (Ed.). *Geriatik Bakım İlkeleri Geriatriye Çok Yönlü Bakış* içinde.
- KARAHAN, A. ve Güven S. (2002). Yaşlılıkta evde bakım, *Turkish Journal of Geriatrics*. 5(4): 155-159.
- KAYA, N., Turan, N. (2012). Hareket ve egzersiz. Aştı T. A., Karadağ, A. (Ed.). *Hemşirelik Esaslar Hemşirelik Bilimi ve Sanatı* içinde (s. 321-389). İstanbul: Akademi Basın ve Yayıncılık.
- KAYMAK, S. U., Peker, S., Cankurtaran, E. Ş., Soygür, A. H. (2010). "Yaşlılarda uyku sorunları". *Akad Geriatri*, 2, 61-70.
- MCCLURG, D., Pollock, A., Campbell, P., Hazelton, C., Elders, A., Hagen, S., Hill, D. C.(2016). "Conservative interventions for urinary incontinence in women: an Overview of Cochrane systematic reviews". *Cochrane Database of Systematic Reviews* 2016, Issue 9.

- ÜNSAL, A. (2012). "Hijyen uygulamaları". Aştı T. A., Karadağ, A. (Ed.). *Hemşirelik Esaslar Hemşirelik Bilimi ve Sanatı* içinde (s. 445-485). İstanbul: Akademi Basın ve Yayıncılık.
- Bası yarası. <http://www.yara.gen.tr/basi-yarasi.html>, (09.08.2017).
- Laboratuvardan yaraların üzerine: Yapay deri. <http://www.acikbilim.com/2013/07/dosyalar/laboratuvardan-yaralarin-uzerine-yapay-deri.html>, (09.08.2017).
- Maslow piramidi ve orta gelir tuzağı. <http://thebrandage.com/maslow-piramidi-ve-orta-gelir-tuzagi/>, 09.08.2017.
- RSV surveillance case definitions. http://www.who.int/influenza/rsv/rsv_case_definition/en/, (08.08.2017).
- Yaşlılarda sık karşılaşılan deri sorunları. http://e-kutuphane.teb.org.tr/pdf/tebakademi/geriatri_2009/9.pdf, (03.08.2017).
- Yaşlılık ve beslenme. <http://ailehekimligi.gov.tr/salk-ve-bakm/280-yallk-ve-beslenme.html>, (31.07.2017).

Bölüm 10. YAŞLILARIN BAKIMI: DEĞİŞEN ALGI VE TUTUMLAR

- BERNARD, M.A., McAuley, W.J., Belzer, J.A. ve Neal, K.S. (2003). Tıp Öğrencilerini Sağlıklı Yaşlı İnsanlarla Tanıştırma Konusunda Düşük Yoğunluklu Bir Müdahalenin Değerlendirilmesi *GeriatrSoc*, 51, 419-423.
- JANING, J., (1991), Yaşlanma Üzerine Düşünceler: Yaşlı Hastalarla İletişim Kurma, *JEMS*, 16 (6), 34-36 39-40.
- KNIGHT, J. A. (2000). Yaşlanmanın Biyokimyası, *Adv. Clin Chem*, 35, 1-62.
- LEE, M., Reuben, D.B. ve Ferrrll, M.F., (2005), Tıp Asistanları ve Geriatri Çalışanlarının Yaşlı İnsanlara Yönelik Çok Boyutlu Tutumları, *Am.Geriatri. Soc.*, 53, 489-494.
- MCKINLAY A, Cowan S (2003). Student Nurses'attitudes Towards Working With Older Patients. *Journal of Advanced Nursing*, 43(3): 298- 309.
- ÖZMETE, E. (2012). "Yaşlanırken: başarılı yaşlanma". *Biz Bir Aileyiz Dergisi*. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Yayını 1(1).
- TOPP, R., Fahlman, M. ve Boardley, D. (2004). Sağlıklı yaşlanma: Sağlığın İyileştirilmesi ve Hastalıkların Önlenmesi, *Kuzey Amerika Hemşirelik Kliniği*, 39 (2), 411-422.
- WEINERT, B.T. & Timiras, P. S., (2003). Beklenen inceleme: Yaşlanma teorileri *Appl Physiol*, 95 (4), 1706-1716.

Bölüm 11. YAŞ ALAN BİREYDE BESLENME ÖZELLİKLERİ

- AKSOYDAN, E. (2005). "Yaşlılık ve Beslenme". TC Sağlık Bakanlığı, Başkent Üniversitesi, Ankara: Burgaz Matbaası.

- AKSOYDAN E. *Yaşlılık ve Beslenme*. Uğurlu M., Buzgan T, Kesici C, Çakır B, Kaplan Y, Ekşi A & Soylu M (Ed.). (2005). Ankara: Burgaz Matbaası.
- ASLAN, D., Şengelen, M., & Bilir, N. (2008). Yaşlılık Döneminde Beslenme Sorunları ve Yaklaşımlar. *Geriatri Derneği Eğitim Serisi*, 1, 7-14.
- BROWNE S. (2006). Why are elderly individuals at risk of nutritional deficiency? *Int J Nursing Practice*, 12: 110-8.
- CONTI B, Sanchez-Alavez M, Winsky-Sommerer R (2006). et al. Transgenic mice with a reduced core body temperature have an increased life span. *Science*, 14:825-828.
- KARAN, M. A. (2016). Sağlıklı Yaşlıda Beslenmenin Genel İlkeleri. Türkiye Klinikleri *Journal of Geriatrics-Special Topics*, 2(1), 1-6.
- KAPTANOĞLU, A. Y. (2011). "Yaşlı Sağlığı". Ankara: TC Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü.
- KARAN, M. A., & Tufan, F. (2010). Yaşlanma Mekanizmaları. *Ege Tıp Dergisi*, 49.
- ÖĞÜT, S., Polat, M., Orhan, H., Küçüköner, E., Zootekni, S. D. Ü. Z. F., & Genetik, B. (2008). Isparta ve Burdur'daki Huzurevlerinde Kalan Yaşlıların Sosyodemografik Durumları ve Beslenme Tercihleri.
- ÖZER, E., & Kapucu, S. (2013). Yaşlılarda Görülen Yetersiz Beslenme ve Risk Faktörleri. *Akad Geriatri*, 5, 5-11.
- SAKA, B., & Özkulluk, H. (2008). İç Hastalıkları Polikliniğine Başvuran Yaşlı Hastalarda Nutrisyonel Durumun Değerlendirilmesi ve Malnutrisyonun Diğer Geriatrik Sendromlarla İlişkisi. *Gülhane Tıp Dergisi*, 50(3), 151-7.
- SARAÇ, Z. F., & Yılmaz, M. (2015). Yaşlılık ve sağlıklı beslenme. *Ege Tıp Dergisi*, 54.
- SAKA, B., & Özkulluk, H. (2008). İç Hastalıkları Polikliniğine Başvuran Yaşlı Hastalarda Nutrisyonel Durumun Değerlendirilmesi ve Malnutrisyonun Diğer Geriatrik Sendromlarla İlişkisi. *Gülhane Tıp Dergisi*, 50(3), 151-7.
- SENCER E, Orhan Y. (2005) "Klinik Beslenme". 1. Basım. İstanbul: Medikal Yayıncılık.
- SÖNMEZ, S., Temel, A. B., & Vural, A. G. B. K. (2007). Yaşlılarda Beslenme Sağlığını Etkileyen Faktörler: Balıkesir İli Göçmen Konutları Beldesi Örneği. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 12(12).
- SÜRÜCÜOĞLU, M. S. ve Özçelik, A. Ö. (2004). *Yaşlılıkta Beslenme*. V. Kalkınma (Ed.). Yaşlılık: Disiplinler Arası Yaklaşım, Sorunlar, Çözümler (s. 135-160). Ankara: Odak Yayıncılık.
- Yaşam Kalitesi Rehberi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi, GEBAM, 2003.

Bölüm 12. Palyatif Bakım

- AHMEDZAI et al. (2004). A New International Framework for Palliative Care. *European Journal of Cancer*, 40: 2192-22 WHO.
- BAHAR A. (2007). Olum Surecinde Olan Hasta: Terminal Bakım ve Hospis [In Turkish] *Firat Sağlık Hizmetleri Dergisi* ;2(6):147-158.
- BARCLAY, J. S., Blackhall, L. J., & Tulsy, J. A. (2007). Communication Strategies And Cultural Issues In The Delivery of Bad News. *Journal of Palliative Medicine*, 10(4), 958-977.
- FRIEDMAN DL, Hilden JM, Powaski K (2004). Issues and challenges in palliative care for children with cancer. *Current oncology reports*, 6:431-437.
- ELCİGİL, A. (2011). The current status of palliative care in Turkey: a nurse's perspective. *Journal of pediatric hematology/oncology*, 33, S70-S72.
- GULTEKİN M, OZGUL N, Olcayto E, Tuncer M. (2010) Türkiye'de palyatif bakım hizmetlerinin mevcut durumu. [In Turkish] *Türk Jinekolojik Onkoloji Dergisi*. 1:1-6. 9.
- JEMAL, A., Siegel, R., Xu, J., & Ward, E. (2010). Cancer statistics, 2010. *CA: a cancer journal for clinicians*, 60(5), 277-300.
- KOSTAK, A. M, Akan M. Terminal Dönemdeki Çocuğun Palyatif Bakımı. *Türk Onkoloji Dergisi*, 26(4):182-192, 2011.
- ÖZCELİK H, Fadıloğlu C, Karabulut B et al. (2010). Palliative care activity in the field of oncology in Turkey, *Journal of Palliative Care*, 26(4):305-310.
- TURKEY-EPAC Atlas of Palliative Care in Europe.2012.
- https://www.eiuperspectives.economist.com/sites/default/files/images/2015%20Quality%20of%20Death%20Index%20Country%20Profiles_Oct%206%20FINAL.pdf(26.10.2017).
- VOOGT E, Van der Heide A, Rietjens JAC, Van Leeuwen AF, Visser AP, Van der Rijt CCD, Van der Maas PJ. Attitudes of patients with incurable cancer toward medical treatment in the last phase of life. *J Clin ONCOL* 2005; 23(9):2012-2019.
- <http://www.who.int/cancer/palliative/definition/en/>(06.09.2012).

Bölüm 13. GERİATRİK ACİLLER VE BAKIMI

- DURAK, M. (2004). "Yaşadığı Ortamda Yaşlıya Hizmet Modeli". Ankara: Ankara Büyükşehir Belediyesi, Yaşlılara Hizmet Merkezi Yayınları
- KEKEÇ, Z., Koç, F., & Büyük, S. (2009). Acil serviste yaşlı hasta yatışlarının gözden geçirilmesi. *JAEM*, 8, 21-4.
- YILDIZ, S., & Bilgili, N. (2016). Acil Servise Başvuran Yaşlı Hastaların Bireysel Özellikleri ve Başvuruların Değerlendirilmesi. *Gazi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 1(1 Cilt: 1), 15-31.

- DOKUR, M. (2010). Acil Serviste Geriatrik Hastalara Yaklaşım ppt.
<http://www.sabah.com.tr/saglik/2016/05/20/turkiyede-ortalama-yasam-su-resi-ne-kadar>, (05.08.2017).
- <http://www.psikolojiportali.com/geriatrik-hasta-psikolojisi/>, (05.08.2017).
- URL3.<http://www.ilkyardim.org.tr/temel-ilk-yardim-bilgileri.html>, 06.08.2017
- Megep (2008). Hasta ve Yaşlı Hizmetleri. İlk yardımın Temel İlkeleri. ANKARA
- <https://ailecesaglik.com/aile-sagligi/ev-kazalari-ve-ilkyardim-bilgileri/dusme-yasli-larda-dusme-olaylari/>, (06.08.2017).
- <http://www.tibbiyardim.com/bayilma-nedir-tedavisi-nasildir.html>, (06.08.2017).
- <http://www.acilveilkyardim.com/%C4%B0lkyardim/hstliklar.html>, (06.08.2017).
- <http://www.yeditepeepilepsisiz.com/epilepsi/>, (07.08.2017).
- <http://www.ortadoguhastanesi.com.tr/makale/kalp-krizi-akut-miyokard-infarktusu-nedir>, (07.08.2017).
- <https://www.florence.com.tr/hastalik-tedavisi/detay/inme-felc>, (08.08.2017).
- <http://bilheal.bilkent.edu.tr/aykonu/ay2004/haziran2004/kompozisyonu-ay.html>, (08.08.2017).
- <https://www.izmirilkyardim.com/neler-ogrenecegim/koma-nedir-koma-pozisyonu-nasil-verilir-koma-nedenleri/>, (08.08.2017).

Bölüm 14. YAŞLI HASTALARDA CERRAHİ

- FAGOT-Campagna A, Bourdel-Marchasson I, Simon D. (2005). Burden of diabetes in an aging population: prevalence, incidence, mortality, characteristics and quality of care. *Diabetes Metab*;31 Spec No 2:5S35-5S52
- GULUR P, Nishimori M, Ballantyne JC. (2006). Regional anaesthesia versus general naesthesia, morbidity and mortality. *Best Pract Res Clin Anaesthesiol*;20:249-63
- JOHNSTON B et al eds. (2004), "Current Geriatric Diagnosis and Treatment". McGraw-Hill,:16-26.
- PROIETTİ R, Aceto P, De Cosmo G.(2004), [Anesthesiaand concomitant pathologies: anesthesia in the elderly patient]. *Minerva Anestesiol*;70:273
- RUBENSTEIN LZ, Harker JO, Salvà A, Guigoz Y, Vellas B. (2001), Screening for undernutrition in geriatric practice: developing the short-form mini-nutritional assessment (MNA-SF). *J Gerontol A Biol Sci Med Sci* 2001; 56:M366-M72. <http://dx.doi.org/10.1093/gerona/56.6.M366>
- Türk Anesteziyoloji Ve Reanimasyon Derneği (Tard) Anestezi Uygulama Kılavuzları Postoperatif Ağrı Tedavisi Mart 2006

THOMAS DR & Ritchie CS. (1995), Preoperative assessment of older adults. *J Am Geriatr Soc*; 43:811-21. <http://dx.doi.org/10.1111/j.1532-5415.1995.tb07058.x>

ZÜLFİKAROĞLU B, Özalp N, Keşkek M, Bilgiç İ, Koç M. (2005). 80 Yaş ve Üzerindeki Hastalarda Acil Abdominal Cerrahi. *Turk J Geriatr*; 8: 115-9.